

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

План и програма за обука од областа на системот за јавна внатрешна финансиска контрола 2021 - 2022

Наслов на проектот: „Зајакнување на функциите на буџетското планирање, извршување и внатрешна контрола“.

Очекувани резултати: Компонента 2: Проценка на потребата од обука и програма и план за обука за Министерството за финансии и буџетските корисници врз основа на новата “Политика за ЈВФК“ и новиот Закон за ЈВФК;

Број на активност: 2.2.2. Подготовка на Проценка на потребата од обука и програма и план за обука за Министерството за финансии и буџетските корисници врз основа на “Политиката за за ЈВФК“ и новиот Закон за ЈВФК;

експерт **Арина Андреичика**

експерт **Давор Козина**

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

СОДРЖИНА

1.	ВОВЕД	3
2.	КАТАЛОГ НА ОБУКИ ЗА ФУК ЗА ПЕРИОДОТ 2021-2022	4
2.1.	ПЛАН НА ОБУКИ ЗА ФУК ЗА ПЕРИОДОТ 2021-2022	11
3.	КАТАЛОГ НА ОБУКИ ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА ЗА ПЕРИОДОТ 2021-2022	12
3.1.	ПЛАН НА ОБУКИ ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА ЗА ПЕРИОДОТ 2021-2022	18
4.	ЛИСТА НА ДРУГИ СЕМИНАРИ И РАБОТИЛНИЦИ КОИ ЌЕ СЕ СПРОВЕДАТ СО ПРОЕКТОТ	19
5.	ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ОБУКИ ЗА ПЕРИОДОТ 2021-2022	20
6.	ДОПОЛНИТЕЛНИ ТЕМИ ЗА РАЗГЛЕДУВАЊЕ	22
7.	ЗАКЛУЧОЦИ	23

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

1. ВОВЕД

Програмата за обука за системот на ЈВФК во Република Северна Македонија е развиена во согласност со анализата на новиот закон за ЈВФК, акцискиот план на Политиката за ЈВФК 2019-2021 и проценката на потребата за обука спроведена онлајн, во форма на детален прашалник.

Програмата за обука е наменета за раководители, раководители на единиците за финансиски прашања и вработени во единиците за финансиски прашања, внатрешни ревизори и вработени во ЦЕХ.

Првенствено, Програмата за обука вклучена во Каталогот (Поглавје 2) ги опфаќа следните две години (2021-2022) и се предвидува да се спроведе во рамки на тековниот Твининг проект „Зајакнување на функциите на буџетското планирање, извршување и внатрешна контрола“, Компонента 2.

Затоа, изработен е индикативен план за обука во Поглавје 3 за периодот 2021-2022 година, како и Годишен план за обука за периодот 2021-2022 година во Поглавје 4.

Бројот на денови по обука зависи од тоа дали обуката се спроведува со физичко присуство, во просториите на земјата корисник или поради ситуацијата со КОВИД 19 пандемијата, ќе се спроведува од далечина, онлајн.

Каталогот на обуки за ФУК вклучува посебни работилници за раководители и вработени во единиците за финансиски прашања од буџетските корисници на централно и локално ниво, воведна работилница за претставници на јавни претпријатија, кои согласно новиот Закон за ЈВФК имаат обврска да воспостават финансиско управување и контрола, посебна работилница за координаторите за стратешко планирање (една од мерките во Акцискиот план на Политиката за ЈВФК).

Каталогот на обуки за внатрешна ревизија, вклучува работилници за директори/раководители и внатрешни ревизори од единиците за внатрешна ревизија во буџетски корисници на централно и локално ниво и јавните претпријатија за разбирање и практично искуство за управување со внатрешната ревизија, разбирање и практично искуство за процесот на внатрешна ревизија заснован на ризик, консултантски ангажмани за функцијата на внатрешна ревизија, разбирање и практично искуство во примената на алатките и техниките на внатрешна ревизија, комуникација со субјектите на ревизија, како и систем за обезбедување квалитет и подобрување.

Посебна работилница е предвидена за вработените во ЦЕХ во однос на нивната координативна улога во развојот на ЈВФК, на која ќе бидат презентирани искуствата на земјите-членки на ЕУ.

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

Во рамките на проектот ќе се спроведуваат и обуки преку презентација на новиот Закон за ЈВФК, новиот прирачник за ФУК, новиот прирачник за внатрешна ревизија, обучување на обучувачите за национална сертификација на внатрешни ревизори, презентација на резултатите од завршените пилот ревизии и презентација на резултати и препораки дадени при спроведување на ФУК во пилот институциите.

По завршувањето на проектот, ЦЕХ треба да преземе координативна улога и во соработка и организација на Академијата за јавни финансии да ја организира потребната обука, а средствата може да се обезбедат преку државниот буџет, техничка помош (ако е применливо), други твининг или ТАИЕХ проекти, други достапни алатки.

2. КАТАЛОГ НА ОБУКА ЗА ФУК ЗА ПЕРИОД 2021-2022

* Детална Агенда за секоја предложена обука во рамките на Каталогот ќе се подготви откако таа ќе биде целосно договорена со говорникот, во зависност од точниот број на денови за обука и времетраењето за секој ден.

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	1.1. ФУК - практична имплементација за буџетските корисници на централно ниво
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, групна работа, анализа на примери од пракса
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	Со физичко присуство: 2 дневна програма Онлајн: 3 до 4 полудневни програми (3-4 часа секој ден)
ЦЕЛНА ГРУПА	Раководители, раководители на Единиците за финансиски прашања и вработени во ЕФП во буџетските корисници на централно ниво
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	Со физичко присуство: 15-20 Онлајн: 30
ЦЕЛ	Запознавање на учесниците со имплементацијата на ФУК во пракса и предизвиците што ги очекуваат во понатамошниот развој
СОДРЖИНА	<i>ФУК - законодавна рамка</i> <i>Одговорности на раководителот на субјектот и раководителите на внатрешните организациони единици</i> <i>Менаџерска отчетност во пракса</i> <i>Улогата на ЕФП во координација со системот за ФУК</i> <i>Развој на системот за ФУК-практична имплементација</i> - <i>Стратешко планирање и поврзаност со буџетот</i> - <i>Управување со ризик</i> - <i>Екс анте и екс пост контрола</i>

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

	<ul style="list-style-type: none"> - Развој на интерни акти во клучните процеси за финансиско управување со акцент на буџетско планирање и извршување - Внатрешен систем на известување - Извори на информации за состојбата на внатрешните контроли (Внатрешна ревизија, Државен завод за ревизија итн.)
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ	2 искусни обучувачи за ФУК од 2 земји членки на Твининг проектот

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	1.2. ФУК - практична имплементација за буџетските корисници на локално ниво
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, групна работа, анализа на примери од пракса
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	<p>Со физичко присуство: 2 дневна програма</p> <p>Онлајн: 3 до 4 полудневни програми (3-4 часа секој ден)</p>
ЦЕЛНА ГРУПА	Раководители, раководители на Единиците за финансиски прашања и вработени во ЕФП во буџетските корисници на локално ниво
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	<p>Со физичко присуство: 15-20</p> <p>Онлајн: 30</p>
ЦЕЛ	Запознавање на учесниците со имплементацијата на ФУК во пракса и предизвиците што ги очекуваат во понатамошниот развој
СОДРЖИНА	<p><i>ФУК - законодавна рамка</i></p> <p><i>Одговорности на раководителот на субјектот и раководителите на внатрешните организациони единици</i></p> <p><i>Менаџерска отчетност во пракса</i></p> <p><i>Улогата на ЕФП во координација со системот за ФУК</i></p> <p><i>Развој на системот за ФУК-практична имплементација</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Стратешко планирање и поврзаност со буџетот - Управување со ризик - Фискална проценка

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

	<ul style="list-style-type: none"> - Развој на интерни акти во клучните процеси за финансиско управување - Внатрешен систем на известување и локален трезор во функција на финансиското управување - Извори на информации за состојбата на внатрешните контроли (Внатрешна ревизија, Државен завод за ревизија итн.)
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ	2 искусни обучувачи за ФУК од 2 земји членки на Твининг проектот

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	1.3. ФУК - основни принципи и нивна практична примена во јавните претпријатија
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, групна работа
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	<p>Со физичко присуство: 2 дневна програма</p> <p>Online: 3 до 4 полудневни програми (3-4 часа секој ден)</p>
ЦЕЛНА ГРУПА	Претставници од јавните претпријатија на централно и локално ниво
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	<p>Со физичко присуство: 15-20</p> <p>Онлајн: 30</p>
ЦЕЛ	Запознавање на учесниците со основните принципи на ФУК и нивна практична имплементација
СОДРЖИНА	<p><i>Корпоративно управување</i></p> <p><i>основни принципи на ФУК - вредност за пари, менаџерска отчетност, систем на внатрешна контрола</i></p> <p><i>Одговорности на раководителот на субјектот и раководителите на внатрешните организациони единици</i></p> <p><i>Координативна улога на Единицата за финансиски прашања</i></p> <p><i>Развој на системот за ФУК-практична имплементација</i></p> <p><i>ФУК во функција на спречување на неправилности, измами и корупција</i></p>
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ	1-2 искусни обучувачи за ФУК од 1-2 земји членки на Твининг проектот

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

НАСЛОВ НА ОБУКА	2. Внатрешен систем на известување, сметководствен систем и управувачко сметководство
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, групна работа
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	Со физичко присуство: 1 дневна програма Online: 2 полудневни програми (4 часа секој ден)
ЦЕЛНА ГРУПА	Финансиски директори и вработени во ФУК од локално ниво
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	Со физичко присуство: 15-20 Online: 30
ЦЕЛ	Да ги запознае директорите за финансии и лицата задолжени за имплементација и спроведување на ФУК со добрата практика на управувачко сметководство и мерење на перформансите во јавниот сектор
СОДРЖИНА	Однос помеѓу финансиско, управувачко и сметководство на трошоци во јавниот сектор Евалуација на квалитетот на сметководствените информации Врска помеѓу достапните информации, информацискиот систем и управувачкото сметководство Систем на буџетски класификации како алатка за управување Можни модели за мерење на перформансите во јавниот сектор Преглед на практични примери
ПОТЕНЦИЈАЛЕН ГОВОРНИК	1 искусен обучувач за ФУК од земја членка на Твининг проектот

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	3. Единица за финансиски прашања – улога и цели за развој на ФУК на ниво на буџетска организација
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, групна работа
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	Со физичко присуство: 1 дневна програма Online: 3 до 4 полудневни програми (3-4 часа/2 дена)
ЦЕЛНА ГРУПА	Претставници од Единиците за финансиски прашања
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	Со физичко присуство: 15-20 Online: 30
ЦЕЛ	Да ги запознае претставниците од единицата за финансиски прашања со нивната координативна улога во развојот на системот за ФУК
СОДРЖИНА	Координативни активности во развојот на ФУК: <ul style="list-style-type: none"> - изготвување предлози за интерни акти за клучните процеси во финансиското управување и контрола - развивање и управување со внатрешни сметководствени системи вклучувајќи сметководство на трошоци и управувачко сметководство - давање совети и поддршка на раководителите на внатрешните организациски единици и раководителите на буџетските корисници во обликувањето и развојот на системот за внатрешна контрола - координирање на самооценувањето на системот за внатрешна контрола и изготвување на годишни планови и извештаи за системот за внатрешна контрола - практични примери
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ	1-2 искусни обучувачи за ФУК од 1-2 земји членки на Твининг проектот

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	4. Односот помеѓу стратешкото планирање и планирање на ресурсите и зајакнување на менаџерската отчетност
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, групна работа
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	Online: 1 до 2 полудневни програми (4 часа секој ден)
ЦЕЛНА ГРУПА	Менаџери и координатори за стратешко планирање
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	Online: 30
ЦЕЛ	Вовед во врската помеѓу стратешкиот план и буџетот и одговорноста за постигнување стратешки цели
СОДРЖИНА	<ul style="list-style-type: none"> - поврзување на стратешкиот план со оперативните планови - поврзување на стратешкиот план со финансискиот план - одговорност за реализација на целите од стратешкиот план и за управување со буџетските средства - следење на постигнувањето на целите
ПОТЕНЦИЈАЛЕН ГОВОРНИК	1 искусен обучувач за ФУК од земја членка на Твининг проектот

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	5. Координативна улога на ЦЕХ во развој на системот за ЈВФК во јавниот сектор
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, групна работа
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	<p>Со физичко присуство: 3 дневна програма</p> <p>Online: 3 до 4 полудневни програми (3-4 часа секој ден)</p>
ЦЕЛНА ГРУПА	вработени во ЦЕХ
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	<p>Со физичко присуство: 15</p> <p>Online: 15</p>
ЦЕЛ	На претставниците на ЦЕХ да им ја презентира најдобрата практика на земјите-членки во координирање на развојот на системот за внатрешна контрола во јавниот сектор
СОДРЖИНА	<p><u>Координативна улога на ЦЕХ</u></p> <p>- вмрежување со главните чинители (МИОА, сектор за</p>

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

	<p>буџет и трезор во МФ, Министерство за локална самоуправа, Генерален секретаријат, SAI)</p> <ul style="list-style-type: none"> - координација со буџетските корисници на централно и локално ниво - координација со институциите вклучени во управувањето и спроведувањето на претпристапните фондови на Европската Унија - улогата на ЦЕХ во однос на Поглавјето 32 <p><u>Едукативен аранжман</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - улогата на ЦЕХ од подготовка на програми до имплементација - програми за континуирана обука за ФУК и ВР - Национална сертификација на внатрешни ревизори во јавниот сектор <p><u>Известување за системот на ЈВФК во Владата и поддршка за советот за ЈВФК</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Подготовка на консолидиран извештај за системот на ЈВФК - Поддршка на Советот за ЈВФК <p><u>Проверка на квалитет на системот за ФУК</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Опсег, критериуми, прашалник <p><u>Проверка на квалитетот на ВР</u></p> <p>Годишен плат (со критериуми), прашалник, изведување (во канцеларијата на ЦЕХ и на терен), давање конечна оценка и заклучоци</p>
<p>ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ</p>	<p>3 искусни обучувачи за ФУК од 3 земји членки на Твининг проектот</p>

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

2.1. ФУК ПЛАН ЗА ОБУКИ (ЗА ПЕРИОД 2021-2022)

Број	Реф. во каталог	Наслов на обука
1)	1.1.	ФУК - практична имплементација за буџетски корисници на централно ниво
2)	1.2.	ФУК – практична имплементација за буџетски корисници на локално ниво
3)	1.3.	ФУК – основни принципи и негова практична имплементација во јавните претпријатија
4)	2.	Внатрешен систем на известување, сметководствен систем и управувачко сметководство
5)	3.	Одделение за финансиски прашања – улога и цели за развој на ФУК на ниво на буџетски корисници
6)	4.	Односот помеѓу стратешкото планирање и планирање на ресурсите и зајакнувањето на менаџерската отчетност
7)	5.	Координативна улога на ЦЕХ во развој на системот за ЈВФК во јавниот сектор

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

3. КАТАЛОГ НА ОБУКИ ЗА ВР ЗА ПЕРИОД 2021-2022 ГОДИНА

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	1. Разбирање и практично искуство во управувањето со внатрешната ревизија
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, Групни дискусии, Практични примери, Работилница
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	Со физичко присуство: 2 дневна програма Онлајн: 3 до 4 полудневна програма (3-4 часа секој ден)
ЦЕЛНА ГРУПА	Директор/Раководители на единиците за ВР
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	Со физичко присуство: 15-20 Онлајн: 30
ЦЕЛ	Да им се даде длабинско знаење на учесниците презентирање на практичното искуство за управувањето со внатрешната ревизија
СОДРЖИНА	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Организациска независност на активноста на внатрешната ревизија;</i> - <i>Планирање на активности за внатрешна ревизија;</i> - <i>Управување со ресурси (кадровска стратегија, практики за вработување, обука и менторство, планирање на кариера и професионален развој, управување со таленти, правилно димензионирање, буџет);</i> - <i>Развој на Рамката за компетенции;</i> - <i>Развивање на политики и процедури за внатрешна ревизија;</i> - <i>Известување до високото раководство и одборот;</i> - <i>Надзор на ревизорските активности;</i> - <i>Програма за обезбедување и подобрување на квалитетот;</i> - <i>Мерки на успешност за внатрешно управување и управување со ризик;</i> - <i>Координација со други даватели на услуги за уверување и поттирање;</i>

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Односи со надворешни ревизори, одбори и совети;</i> - <i>Управување, контрола и управување со ризик;</i> - <i>Употреба на технологии за управување со функцијата за внатрешна ревизија;</i> - <i>Студии на случај, практични примери..</i>
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ	2 искусни обучувачи за ФУК од 2 земји членки на Твининг проектот

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	2. Разбирање и практично искуство во Процесот на внатрешна ревизија базиран на ризик
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, Групна работа, Практични примери, Работилница
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	Со физичко присуство: 2 дневна програма Онлајн: 3 до 4 полудневна програма (3-4 часа секој ден)
ЦЕЛНА ГРУПА	Директор/Раководители на единиците за ВР/ Компетентни внатрешни ревизори, искусни практичари
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	Со физичко присуство: 15-20 Онлајн: 30
ЦЕЛ	На учесниците да им се даде длабинско знаење и информации за процесот на внатрешна ревизија базиран на ризик
СОДРЖИНА	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Процес на внатрешна ревизија базиран на ризик;</i> - <i>Планирање на внатрешната ревизија, Одредување на приоритетни области на ревизија, врз основа на спроведена проценка на ризик;</i> - <i>Тестирање на внатрешна ревизија;</i> - <i>Известување за внатрешна ревизија;</i> - <i>Follow up (Следење);</i> - <i>Студии на случај, практични примери</i>
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ	2 искусни обучувачи за ФУК од 2 земји членки на Твининг проектот

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	3. Советодавни ангажмани на функцијата за внатрешна ревизија
МЕТОД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, Групни дискусии, Практични примери, Работилница
ВРЕМЕТРАЕЊЕ	Со физичко присуство: 2 days programme Онлајн: 3 до 4 полудневна програма (3-4 часа секој ден))
ЦЕЛНА ГРУПА	Компетентни внатрешни ревизори, искусни практичари
БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	Со физичко присуство: 15-20 Онлајн: 30
ЦЕЛ	На учесниците да им се даде длабинско знаење и информации за советодавната функција на внатрешната ревизија
СОДРЖИНА	<ul style="list-style-type: none"> - Дефиниција, Стандарди на ПА релевантни за советодавниот ангажман на функцијата за внатрешна ревизија; - Разлики помеѓу ревизорските ангажмани и советодавни ангажмани; - Причини за тренд кон советодавни ангажмани - Важност и можности за регулирање на советодавни ангажмани на ниво на одредена функција на внатрешна ревизија; - Корисност на советодавните ангажмани на функцијата за внатрешна ревизија за институцијата; - Да се разбере важноста за одредување на очекувањата на корисниците од советодавните активности; - Професионално однесување, одржување независност/објективност; - Видови на советодавни ангажмани на функцијата за внатрешна ревизија; - Да се разбере како функцијата за внатрешна ревизија избира кои барања за советодавни ангажмани ќе бидат имплементирани;

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Процес на извршување на советодавни ангажмани,</i> - <i>Практични примери, студии на случај</i>
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ	2 искусни обучувачи за ФУК од 2 земји членки на Твининг проектот

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	НА	4. Комуникација со субјектите на ревизија (комбинирана со известување за ВР)
ВИД НА ОБУКА		Интерактивно предавање, Групни дискусии, Практични примери, Работилница
ПРИБЛИЖНО ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ОБУКАТА	НА	Со физичко присуство: 2 дневна програма Онлајн: Програма од 3 до 4 половина дена (3-4 часа секој ден)
ЦЕЛНА ГРУПА		Директори/Раководители на одделенија за ВР, внатрешни ревизори од единиците на ВР
ПРИБЛИЖЕН БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ		Со физичко присуство: 15-20 Онлајн: 30
ЦЕЛ		На учесниците да им се даде длабинско знаење и практично искуство за примена на комуникациските техники. Зајакнување на комуникациските вештини
СОДРЖИНА		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Елементи на квалитетни на квалитетни ангажмански комуникации;</i> - <i>Дискусии со субјектите на ревизијата за наодите од ревизијата (причини и ефекти), заклучоци и препораки;</i> - <i>Комуникација со сопствениците на процесите и соодветното ниво на раководители;</i> - <i>Испраќање јасни и убедливи пораки, интервјуирање, слушање.</i> - <i>Техники за интервју;</i> - <i>Пишување ревизорски наоди, заклучоци и препораки – практичен добар и лош пример на ревизорски наоди, заклучоци и препораки</i> - <i>Комуникации со субјектот кој е предмет на ревизија, комуникација со раководството за влијанието на резидуалниот ризик и прифаќање на ризикот од страна на раководството;</i> - <i>Договор на ревизорите и субјектите на ревизија за примена на корективни мерки;</i>

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

	<ul style="list-style-type: none"> - Акциски план за управување, мониторинг и следење на препораките. - Начини за зголемување на интересот на раководството за имплементација на акционите планови, препораки.
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ	2 искусни експерти од 2 земји-членки на Твининг проектот

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	5. Разбирање и практично искуство во примената на алатките и техниките, методите на внатрешна ревизија
ВИД НА ОБУКА	Интерактивно предавање, Групни дискусии, Практични примери, Работилница
ПРИБЛИЖНО ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ОБУКАТА	<p>Со физичко присуство: 2 дневна програма</p> <p>Онлајн: Програма од 3 до 4 половина дена (3-4 часа секој ден)</p>
ЦЕЛНА ГРУПА	Компетентни внатрешни ревизори, искусни практичари
ПРИБЛИЖЕН БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	<p>Со физичко присуство: 15-20</p> <p>Онлајн: 30</p>
ЦЕЛ	На учесниците да им се даде општа слика и практични примери на алатки и техники, методи за внатрешна ревизија
СОДРЖИНА	<ul style="list-style-type: none"> - Алатки за проценка; - Управување со проекти; - Матирање и анализа на работните процеси; - Биланс со резултати; - Проценка на ризик и контрола; - Собирање и анализа на податоци; - Решавање проблеми, анализа на основната причина; - Анализа на трендови; - Бенчмаркинг - Алатки и техники за ревизија со помош на компјутер
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ	2 искусни експерти од 2 земји-членки на Твининг проектот

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

НАСЛОВ НА ОБУКАТА	НА	6. Систем за обезбедување и подобрување на квалитетот (внатрешна и надворешна проценка)
ВИД НА ОБУКА		Интерактивно предавање, Групни дискусии, Практични примери, Работилница
ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ОБУКАТА	НА	Со физичко присуство: 2 дневна програма Онлајн: Програма од 3 до 4 половина дена (3-4 часа секој ден)
ЦЕЛНА ГРУПА		Директори/Раководители на одделенија за ВР
ПРИБЛИЖЕН БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ		Со физичко присуство: 15-20 Online: 30
ЦЕЛ		Да им се даде на учесниците длабинско знаење и практични информации за тоа како да се подготват за и спроведат преглед на надворешна проценка на квалитетот, како да спроведат самопроценка како што е наведено во стандардите на ПА, како прегледот може да ја зголеми додадената вредност и ефективноста на функцијата за внатрешна ревизија
СОДРЖИНА		<ul style="list-style-type: none"> - Клучните барања на Програмата за обезбедување квалитет и подобрување - Дефинирање на квалитетот - Матрица на перформанси и бенчмаркинг - Мерки на успешност за функцијата на внатрешна ревизија (Клучни индикатори за успешност) - Внатрешна проценка на активноста на внатрешната ревизија (на постојан мониторинг и периодична самопроценка) - Надворешна проценка на активноста на внатрешната ревизија - Модел на способност – проценка на зрелост - Проверки на квалитетот - Известување за Програмата за обезбедување и подобрување на квалитетот
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ГОВОРНИЦИ		2 искусни експерти од 2 земји-членки на Твининг проектот

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

ПЛАН ЗА ОБУКА ЗА ВР (ЗА ПЕРИОД 2021-2022)

бр.	Уп. во Каталог	Наслов на обуката
1)	1.	Разбирање и практично искуство во управување/менаџирање на внатрешната ревизија
2)	2.	Разбирање и практично искуство во Процесот на внатрешна ревизија базиран на ризик;
3)	3.	Советодавниот ангажман на функцијата на ВР
4)	4.	Комуникација со субјектите на ревизија
5)	5.	Разбирање и практично искуство во примената на алатките и техниките, методите на внатрешна ревизија
6)	6.	Систем за обезбедување и подобрување на квалитетот (внатрешна и надворешна проценка)

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

4. ЛИСТА НА ДРУГИ СЕМИНАРИ И РАБОТИЛНИЦИ КОИ ЌЕ СЕ ИМПЛЕМЕНТИРААТ ПРЕКУ ПРОЕКТОТ

Во рамки на проектот ќе се спроведуваат обуки, преку презентација на новиот закон за ЈВФК, новиот прирачник за ФУК, новиот прирачник за ВР, обука за обучувачи за национална сертификација на внатрешни ревизори, презентација на резултати од завршени пилот ревизии и презентација на резултати и дадени препораки за имплементација на ФУК кај пилот институциите. Во Табелата дадени се семинари и работилници кои покрај работилниците наведени во Каталогот (Поглавје 2) ќе се спроведат во рамки на овој проект.

Презентација на новиот закон за ЈВФК	(10 работилници – вкупно околу 200 учесници, вклучува буџетски корисници од централно и локално ниво и Јавни претпријатија-менаџери, раководители на Единиците за финансиски прашања и внатрешни ревизори)
Работилница – нов Прирачник за ВР	(4 работилници за внатрешни ревизори) – презентација на нова методологија, советодавни услуги итн.)
Работилница – нов Прирачник за ФУК	(4 работилници за вработени во Единицата за финансиски прашања) – вклучува презентација на ново Упатство за управување со ризик, Прилози за интерни акти за клучните процеси на финансиско управување
Презентација на нов модел за национална сертификација на внатрешни ревизори	Презентација за внатрешни ревизори од кои се бара да поседуваат сертификат од министерот за финансии за вршење на внатрешна ревизија
Обука за обучувачи за национална сертификација на внатрешни ревизори	Обука за потенцијални идни обучувачи за финансиско управување и контрола, внатрешна ревизија и сметководство
Имплементација на циклус за национална сертификација на внатрешни ревизори	(Прва група која ќе ги помине сите 3 модули (ВР, ФУК и Сметководство)
5 пилот ревизии	експерти ќе работат заедно со вработените од ЦЕХ, ВР и ревизорските тимови
Презентација на резултати од завршени пилот ревизии пред други внатрешни ревизори	ќе се одржи презентација за други внатрешни ревизори
Имплементација на систем за финансиско управување и контрола во 5 пилот институции	експерти ќе работат заедно со вработените од ЦЕХ ФУК и со вработени од ЕФП во пилот институциите (каскаден модел на цели, децентрализирана раководна одговорност, управување со ризик, контролни активности, информации и комуникации)
Презентација на резултати и дадени	експерти ќе ги презентираат постигнатите

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

препораки за имплементација на ФУК кај пилот институциите

резултати од имплементацијата на ФУК во пилот институции

5. ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ОБУКА ЗА ПЕРИОД ОД 2021-2022 ¹

2021 Година													
Бр.	ФУК Теми/Месец	Јануари	Февруари	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември
1.	Односот помеѓу стратешкото и годишното планирање и планирањето на ресурсите и зајакнувањето на раководната отчетност					√							
2.	Презентација на новиот закон за ЈВФК					√	√	√					
3.	Работилница – нов Прирачник за ФУК						√	√					
4.	Најмалку 20 обучувачи обучени за различни подобласти за Управување со јавни финансии преку курсеви за обука за обучувачи										√		
5.	Координативна улога на ЦЕХ во развојот на системот за ЈВФК во јавен сектор (вклучува дел и за ФУК и за ВР)											√	
2022 Година													
1.	ФУК - практична имплементација за буџетски корисници на централно ниво	√											
2.	ФУК - практична имплементација за буџетски корисници на локално ниво		√										
3.	ФУК - основни принципи и нивна практична имплементација кај Јавни претпријатија			√									
4.	Внатрешен систем за известување, сметководствен систем и управувачко сметководство				√								

¹ Сите месеци се индикативни и тие се предмет на промена од земјата- корисник според напредокот на Твининг проектот и промените поврзани со состојбата со пандемијата како и други фактори

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

5.	Единици за финансиски прашања - улога и задачи за развој на систем за ФУК на ниво на буџетски корисник					√								
6.	Презентација на резултати и дадени препораки за ФУК кај пилот институциите						√							

2021 Година													
Бр.	Тема/Месец	Јануари	Февруари	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември
1.	Работилница – нов Прирачник за ВР										√	√	
2.	Обука за обучувачи за национална сертификација за внатрешни ревизори										√		
3.	Најмалку 20 обучувачи обучени за различни подобласти за Управување со јавни финансии преку курсеви за обука за обучувачи										√		
4.	ВР - Разбирање и практично искуство во управување со внатрешна ревизија											√	
2022 Година													
1.	Разбирање и практично искуство во процес на внатрешна ревизија базиран на ризик	√											
2.	Консултантски ангажмани како функција на ВР		√										
3.	Комуникација со ревидиран субјект			√									
4.	Разбирање и практично искуство при примена на алатки за Внатрешна ревизија, техники и методи				√								
5.	Систем за подобрување и обезбедување на квалитет (внатрешна и надворешна проценка)					√							
6.	Презентација на резултати од завршени пилот ревизии пред други внатрешни ревизори									√			

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

6. ДОПОЛНИТЕЛНИ ТЕМИ ЗА РАЗГЛЕДУВАЊЕ

Спроведената проценка на потребите од обука, исто така даде преглед на одредени дополнителни теми кои се сметаат за корисни од гледна точка на вработените кои работат на ФУК.

Треба да се земе во предвид дека некои од овие теми **потенцијално би можеле да бидат вклучени во другите наслови** во Каталогот претставен во *Поглавје 2* од овој документ, во зависност од деталната Агенда договорена со соодветниот тренер/говорник. Во случај доколку располагате со дополнителни ресурси и потребните капацитети, некои од овие теми може да се разработат како посебни обуки.

Бр.	Предложени дополнителни наслови / теми	Можни врски со темите за обука во Каталогот
1.	Изработка на интерни акти во клучните процеси на финансиско управување.	1.1. ФУК - практична имплементација за буџетски корисници 3. Единица за финансиски прашања - улога и задачи за развој на систем за ФУК на ниво на буџетски корисник
2.	Контролни активности (ex ante и ex post контроли поврзани со буџетското планирање и програмирање, извршување на буџетот, буџетското сметководство, буџетското известување, ИТ системите за контрола во процесот на буџетскиот циклус)	1.1. ФУК - практична имплементација за буџетски корисници 3. Единица за финансиски прашања - улога и задачи за развој на систем за ФУК на ниво на буџетски корисник
3.	ИТ Ревизија	Повзано со планираните пилот ревизии
4.	Ревизија на успешност	Повзано со планираните пилот ревизии

This project is funded by the European Union

EU IPA 2018 Twinning Project: MK18 IPA FI 01 19
Strengthening Budget Planning, Execution and Internal Control Functions

7. ЗАКЛУЧОК

Со организација и спроведување на обуки закажани за 2021 и 2022 година ќе се помогне за подобра примена на регулативите и методологијата во областа на ЈВФК како и идните активности поврзани со развојот на системот на ЈВФК.

Овој документ дава преглед на темите за кои е покажан најголем интерес, преку проценка на потребите за обука.

Понатаму проценка на потребите за обука ќе се врши од страна на ЦЕХ, после редовно завршување на Твининг проектот.

Како што беше споменато погоре, ЦЕХ, која има координативна улога во системот на ЈВФК, ќе биде одговорна за организирање соодветна обука, меѓу другото во рамките на својот делокруг на работа и во согласност со своите капацитети.

Во конечниот нацрт нов Закон за ЈВФК (член 27) пропишано е дека раководните лица и лицата вклучени во координацијата на развојот на ФУК се обврзани да поминат стручни обуки во областа на имплементација на систем за внатрешна контрола според програма донесена од министерот за Финансии.

ЦЕХ на Земјата-корисник во согласност со координативната улога што ја има и според барањата на новиот Закон за ЈВФК е задолжена да ја подготви Програмата за обуки за финансиско управување и контрола, која ќе ја донесе министерот за финансии.

Дополнително, врз основа на новиот Закон за ЈВФК, министерот за финансии ќе донесе Правилник за континуирано стручно усовршување на внатрешните ревизори.

Спроведената анализа за проценка на потребите за обука за ФУК и ВР, и каталозите за преглед на обуки што треба да се спроведат во рамки на овој Проект може да и помогнат на ЦЕХ во подготовка на каталози за обуки во наредните години.

Притоа, важно е да се обезбеди соодветен капацитет и обучувачи кои имаат практично искуство во развојот на ФУК и вршење на внатрешна ревизија.

Развојот на обуки во областа на ЈВФК треба да се координира со новоформираната Академија за јавни финансии.

This project is funded by the European Union

